

ESTAT

¿Qui no vol la pau al País Basc?

Euskadi i un revòlver

Després de l'assassinat de Josu Muguruza, EL TEMPS ha viatjat a Euskadi per sondejar les claus del conflicte basc. El pronòstic és que, més tard o més d'hora, la negociació i el diàleg s'hauran de restablir.

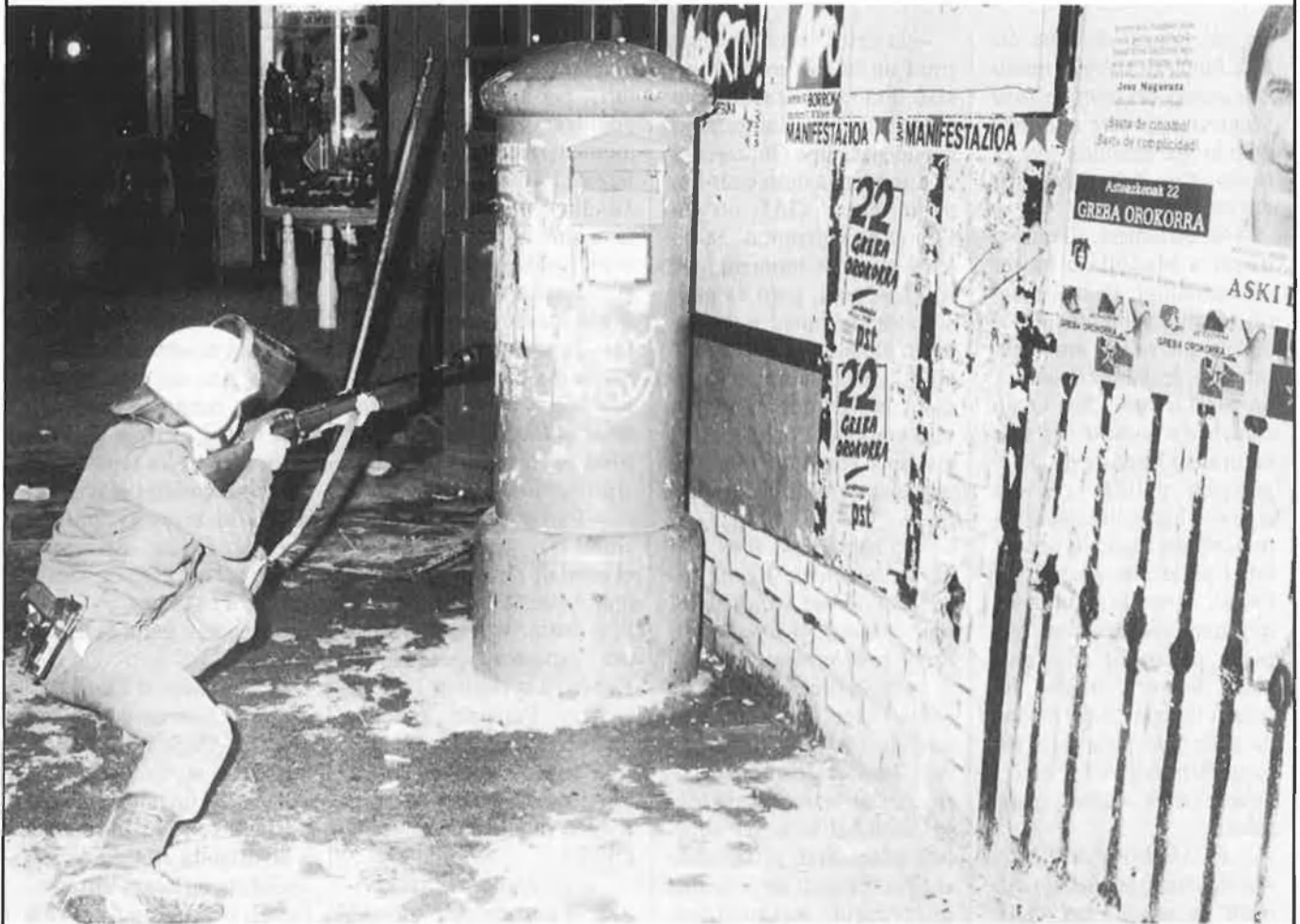
Latemptat del 20-N al restaurant Basque de Madrid que va costar la vida al diputat i ex-cap de redacció del diari basc Eguin, Josu Muguruza, i en el qual resultà greument ferit l'advocat i també diputat d'HB, Inaki Esnaola, també va ser reivindicat pel GAL. Una tesi acceptada fermament per la coalició independentista com a hipòtesi de treball que, segons el seu portaveu, Jon Idígoras, «conduïx a les mateixes escales del Ministeri del senyor Corcuera», però estranyament aparta-

da, ja des de el principi, pels homes d'Interior. «Aquesta acció armada és resposta a les accions d'ETA», va dir en un comunicat el GAL. I va afegir: «Realment anàvem per tots els diputats. Farem tot el possible per evitar aquesta negociació».

La credibilitat d'aquesta autoria fou descartada ràpidament pel president Felipe González —«no sabem res d'això»—, i José Luis Corcuera destinava immediatament al cap de l'antiga Brigada Anticòlp, el comissari

Alberto Elías, ara cap del Servei d'Informació Interior, especialitzat en ultradreta, perquè començara les investigacions al voltant d'aquests grups i individus involucristes. La tesi d'Interior continua perforant els laberints conspiratius dels militars extremistes, i interrogen llargues cues d'activistes ultra. El GAL i els seus tentacles, encara ben ocults, que connecten amb Amedo, Domínguez i alts càrrecs de la policia, queden de moment fora de perill.

Elías no és precisament un home

Els enfrontaments amb la policia se succeïren incessantment després de l'atemptat.

RAFA GIL

massa considerat en cercles democràtics. El 21 d'octubre de 1988 l'Audiència Provincial de Madrid va rebre una petició de procesament per part del jutge Vázquez Honrubia contra Elías i el subcomissari general d'Informació i peça clau de la lluita antiterrorista, Jesús Martínez-Torres, repetidament denunciat per nombrosos torturats durant el règim anterior. Tots dos, segons Honrubia, havien revelat secrets, malversats fons d'Interior i actuat infidelment en la custòdia de documents de la Brigada Anticollpista.

Txema Montero, diputat a Estrasburg per HB, era ben lúcid: «Si a més

d'Inaki Esnaola, també Josu Muguruza era l'objectiu del crim, ens trobem davant d'una cosa molt més greu, perquè Muguruza era un quadro molt important en HB, però, alhora, pràcticament desconegut fora». Només els serveis secrets d'Interior i de Defensa podien saber la seua altura política, el seu ascens meteòric i rostre de la negociació al si de l'independentisme basc. A Madrid se sabia d'ell més que a Euskadi.

La mort de Muguruza ha obert de nou esquerdes en la delicada i sacsejada societat basca. I en les relacions

Euskadi-govern central. El lehendakari del govern basc, José Antonio Ardanza, dirigent del PNV i ben lluny, per tant, d'HB, compartia amb la Mesa Nacional, no obstant això, el qualificatiu de «crim d'estat».

El mateix dia, el ministre José Luis Corcuera passava revista i consulta a totes les forces basques per parlar, entre altres assumptes, de la investigació en marxa. De com van anar les operacions *gàbia* i *mapa*, i dels més sospitosos. Paradoxalment, cap diputat o dirigent d'Herri Batasuna va ser requerit.

Ismael L. Belda

“Cal investigar el CESID”

Aquesta va ser la primera entrevista oferta per Jon Idígoras, diputat a Madrid de la coalició HB, a un mitjà de comunicació, unes hores després del funeral a Josu Muguruza. Per a ell, els serveis d'intel·ligència del govern espanyol podrien ser culpables d'aquest crim.

Així, doncs, de totes les hipòtesis sobre el motiu i els autors del crim de Josu Muguruza, ¿vostè es queda amb la tesi absoluta que es tracta d'un crim dissenyat des de l'estat?

—Sí, certament. El que va passar a Madrid no va ser cap casualitat. Hi ha un paral·lelisme, pel moment polític en què va ser, amb l'assassinat de Santi Brouard, un paral·lelisme clar. Quan comença a prendre carta de naturalesa l'aposta de la negociació política, llavors apareix immediatament la resposta dels aparells de l'estat, i parle dels aparells de l'estat: llevar de seguida del mig qualsevol element que pugua pertorbar els seus plans. Llavors, els que defensen la negociació havien de patir una parada. Amb Santi Brouard va ser així, i aquest cas és similar, quasi idèntic.

—El Ministeri de l'Interior ha descartat fulminantment la relació del GAL amb aquest crim.

—Interior està demostrant un interès excessiu en això. Em va sorprendre com el Ministeri de l'Interior i el president Felipe González es van apressar a desmentir-ho, a dir que el GAL no era l'autor de l'atemptat. Ja sabem que, de moment, tot són hipòtesis, però és molt sospitós que intenten descartar la possibilitat que fóra el GAL... Ho entenc perfectament bé, perquè el govern està embolicat en el GAL i els fons reservats que han manejat Amedo i Domínguez.

—S'ha dit que Josu Muguruza mantenia alguna posició diferent, matisada, amb la Mesa Nacional d'HB respecte a la negociació.

—Estan venent un fum de coses i crec que hi ha una terrible càrrega d'intoxicació. Tant en Josu Muguruza com en la resta de la Mesa Nacional hi havia absoluta unanimitat, total, sobre el plantejament de la nostra intervenció institucional, d'anar a Madrid a adquirir

unes credencials per a tenir els plens drets de parlamentaris, per a possibilitar que pogueren intervenir en el moment que nosaltres desitjàrem. I Josu era, amb tots nosaltres, un dels que defensava amb ardor aquesta posició, igual que Inaki Esnaola i la resta de membres de la Nacional i la Permanent.

—També oficialment s'ha parlat d'una brega entre diversos corrents del nacionalisme radical. En concret, ha sonat el nom dels Comandos Autònoms, CCAA.

—Parlar dels CCAA fa riure. I, una vegada més, és el camí de desviar el problema. Aquesta és una possibilitat descartada simplement per grotesca, perquè no s'ajusta a la realitat. Hem de centrar l'atenció precisament on està, en els aparells de l'estat. Hem de centrar l'atenció en el servei espanyol d'intel·ligència, en el CESID...

—¿En els homes que dirigeix el coronel Manglano?

—...Sí, crec que cal inves-

tigar per aquí. ¿És que sembla que són intocables tots aquests centres! I tan prompte es comença a parlar dels aparells de l'estat, del Ministeri de l'Interior, dels fons reservats, del CESID, tothom tira a palpar-se la roba com esglaitat. ¡No senyor, no senyor! Ha estat un crim d'estat i jo ho mantinc sota aquestes característiques. Ara ens toca investigar-ho i demostrar-ho, cosa ben difícil, perquè precisament tenen a les seues mans tots els recursos per a impedir que les investigacions puguin progressar. En aquest aspecte, el cas de Santi Brouard és encara un exemple sangnant per a la democràcia.

—El comissari Elías, destinat per Interior a aclarir el crim d'Alcalá, no sembla home del vostre gust.

—Sí. És un antic conegut de nosaltres, avui dia adscrit a la Brigada Antigolpes, especialista en temes ultradretans... Bé, jo, quan em vaig assabentar que havien desig-